

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1938 kl. 1 e. m.

*Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 9,
angående viss ändring av gällande bestämmelser för
undervisning i arbetskunskap vid fortsättningsskola.*

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott *Motionen.* hänvisad motion, nr 47, har herr *Bæckström* föreslagit, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av fortsättningsskolstadgan § 18 mom. 2 att densamma skall äga tillämpning även beträffande fortsättningsskola, som utgör överbyggnad till sexklassig folkskola med 39 veckors lästid.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Andra kammarens utskott har i vederbörlig ordning begärt och erhållit *Yttranden.* skolöverstyrelsens utlåtande över förevarande motion, ävensom berett centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläraryörening och styrelsen för Sveriges folkskolläraryöförbund tillfälle att yttra sig över motionen. Båda dessa organisationer hava tillställt andra kammarens utskott yttranden i ärendet.

Skolöverstyrelsen har i sitt ovanberörda utlåtande anført följande:

»I § 18 mom. 1 fortsättningsskolstadgan lämnas en del föreskrifter med avseende på fördelningen av timantalet för de olika läroämnena i fortsättningsskolan, däribland att i yrkesbestämd fortsättningsskola ämnet arbetskunskap, då det är förenat med verkstadsarbete, må omfatta omkring två tredjedelar av skolans lärotid. Om ifrågavarande föreskrifter säges emellertid, att de äro givna 'till ledning med avseende å undervisningstidens fördelning mellan läroämnena', och den angivna fördelningen betecknas blott såsom 'lämplig'. Härav skulle alltså framgå, att den myndighet, som har att fastställa timplanerna för fortsättningsskolorna — såvitt det är fråga om arbetskunskap med verkstadsarbete är denna myndighet Skolöverstyrelsen — icke i något fall är absolut bunden vid de proportioner i fråga om tidsfördelningen mellan ämnena, som angivas i momentet, utan måste anses oförhindrad att med hänsyn till särskilda förhållanden medgiva vissa avvikelser. Vid sådant förhållande skulle en författningsändring i denna punkt knappast anses nödvändig.

Från början innehöll § 18 fortsättningsskolstadgan endast detta moment. Genom kungl. kungörelsen den 20 juli 1925 tillkom emellertid ett mom. 2 (sedermera ändrat enligt kungörelsen nr 586/1932), enligt vilket i vissa angivna fall av Skolöverstyrelsen må 'kunna medgivas även väsentligare avvikelser från den fördelning av undervisningstiden', som omförmäles i

mom. 1. Detta kan möjligen anses som en indirekt föreskrift, att överstyrelsen i andra fall än dem, som angivas i momentet, icke äger rätt medgiva väsentligare avvikelser från den i mom. 1 angivna tidsfördelningen, trots att denna endast är föreskriven 'till ledning' och såsom 'lämplig'. Ur denna synpunkt har överstyrelsen, som är ense med motionären om att en utsträckt undervisningstid i folkskolan, vare sig genom läsårens förlängning eller genom ökat antal klasser, må kunna motivera en mera praktisk läggning av fortsättningsskolan, ingenting att erinra mot en annan formulering av ifrågavarande mom. 2. Lydelsen borde i så fall enligt överstyrelsens mening bli följande.

2. Efter prövning av skolöverstyrelsen i varje särskilt fall må kunna medgivas även väsentligare avvikelser från den fördelning av undervisningen, som omförmäles i nästföregående moment.»

För egen del har andra kammarens utskott i avgivet utlåtande, nr 2, anfört följande.

*Andra kam-
marens
första till-
fälliga ut-
skott.*

»Utskottet behjärtar livligt de synpunkter och önskemål, som i förevarande motion framförts. Som också av skolöverstyrelsen framhålls, bör en utsträckt undervisningstid i folkskolan väl kunna motivera en mera praktisk läggning av fortsättningsskolans arbete. Härför talar enligt utskottets mening icke minst den omständigheten, att det praktiska arbetet omfattas med ett särskilt intresse av eleverna. Utskottet vill emellertid framhålla, att det här endast är fråga om beredande av möjlighet för ett skoldistrikt att, där så befinnes lämpligt, kunna få sitt fortsättningsskolväsen anordnat på sådant sätt, att det praktiska arbetet får en större plats.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att andra kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen skall i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av § 18 mom. 2 fortsättningsskolstadgan, att detta moment skall äga tillämpning även beträffande fortsättningsskola, som utgör överbyggnad till sexklassig folkskola med 39 veckors lästid.»

Andra kammaren biföll sitt utskotts hemställan, varefter ärendet överlämnades till första kammaren, som hänvisade detsamma till sitt första tillfälliga utskott.

Utskottet. Utskottet ansluter sig till vad andra kammarens utskott i ärendet anfört och hemställer förty,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 25 april 1938.

På utskottets vägnar:
KARL AUG. JOHANSON.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *K. A. Johanson, Bodin, Härdin, Nils Andersson, Johan Larsson, Danielsson*, Hagström och Anton Svensson**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.